Aile Beslenme ve Fiziksel Aktivite Tarama Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Aile Beslenme ve Fiziksel Aktivite Tarama Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16357

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Aile Beslenme ve Fiziksel Aktivite Tarama Ölçe?i (ABFA-TÖ), orijinal ad? Family Nutrition and Physical Activity Screening Tool (FNPA-ST) olan arac?n Türkçe'ye adaptasyonudur. Ölçek, ailelerin beslenme al??kanl?klar? ve fiziksel aktivite düzeylerine ili?kin davran??lar?n? ve çevresel faktörlerini h?zl? ve etkili bir ?ekilde taramay? amaçlamaktad?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne uygunlu?unu ve psikometrik özelliklerinin geçerlili?ini ve güvenirli?ini göstermi?tir.

Ölçek, toplam 20 maddeden olu?makta olup, ailelerin bu davran??lar? ne s?kl?kla sergiledi?ini belirlemek üzere dörtlü Likert tipinde derecelendirilmektedir. Ölçe?in psikometrik özellikleri, akademisyen görü?lerine dayal? içerik geçerli?i, aç?klay?c? ve do?rulay?c? faktör analizleri ile yap? geçerli?i ve test-tekrar test yöntemi ile güvenirlik analizleri sonucunda do?rulanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Aile Beslenmesi, Fiziksel Aktivite, Tarama Ölçe?i, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometrik Özellikler, Ya?am Tarz?.

Yazarlar

Ek?c?, E., Ik??s?k, H., Ankaral?, H., Manav, G., Colak, M., Kozan, E. H.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, aile ortam?nda beslenme ve fiziksel aktiviteye ili?kin riskli veya destekleyici davran??lar? tespit etmek için h?zl? ve pratik bir tarama arac? sa?lamakt?r. Türk popülasyonunda kullan?ma sunulan bu uyarlama, özellikle halk sa?l??? uzmanlar? ve ara?t?rmac?lar için aile sa?l???n? de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktad?r.

Bu araç, ailelerin beslenme kalitesini ve fiziksel aktivite kat?l?m?n? etkileyen al??kanl?klar? sistematik olarak ölçerek, gelecekteki müdahale programlar?n?n hedeflenmesine yard?mc? olmay? amaçlamaktad?r. Ölçe?in dörtlü Likert yap?s?, yan?tlay?c?lara davran?? s?kl??? hakk?nda net bir geri bildirim sunma kolayl??? sa?lamaktad?r.

Yap?

Aile Beslenme ve Fiziksel Aktivite Tarama Ölçe?i, ailelerin sa?l?kl? ya?am tarz? davran??lar?n? destekleme düzeyini ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Ölçek, muhtemelen beslenme al??kanl?klar? (örne?in, meyve/sebze tüketimi, fast food kullan?m?) ve fiziksel aktivite düzeyleri (örne?in, ekran süresi, egzersiz s?kl???) gibi temel alt boyutlar? içermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek maddeleri, aile ortam?nda payla??lan ve bireylerin sa?l?k davran??lar?n? etkileyen çevresel ve davran??sal faktörlere odaklanmaktad?r. Bu yap?, aile düzeyindeki sa?l?k kararlar?n?n bireysel sa?l?k sonuçlar? üzerindeki etkisini incelemek için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, hem içerik hem de yap? geçerli?i üzerine yo?unla?m??t?r. ?çerik geçerli?inin de?erlendirilmesi, ilgili alanda uzman akademisyenler taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Akademisyenler, her bir maddenin aile beslenme ve fiziksel aktivitesini ölçme yeterlili?ini ve anla??l?rl???n? 1 ("uygun de?il") ile 4 ("çok uygun") aras?nda de?i?en puanlarla de?erlendirmi?tir.

Yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla ise istatistiksel yöntemler kullan?lm??t?r. Madde-faktör ili?kilerinin belirlenmesi için aç?klay?c? faktör analizi (AFA) uygulanm??t?r. Ayr?ca, maddelerin ve alt boyutlar?n ölçe?in özgün yap?s?n? ne ölçüde temsil etti?ini do?rulamak için do?rulay?c? faktör analizi (DFA) hesaplanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk örnekleminde de tutarl? oldu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik

Güvenilirlik analizlerinde, ölçe?in zaman içindeki de?i?mezli?ini (istikrar?n?) de?erlendirmek için aral?kl? test-tekrar test yöntemi kullan?lm??t?r. Bu yöntemde elde edilen Intraclass correlastion coefficient (ICC) katsay?lar? 0.422 ile 0.925 aras?nda de?i?mi?tir. Bu geni? aral?k, ölçe?in maddelerinin orta düzeyden çok yüksek düzeye kadar test-tekrar test güvenirli?ine sahip oldu?unu i?aret etmektedir.

?ç tutarl?l?k analizi sonucunda, ölçe?in genel iç tutarl?l???n? gösteren Cronbach alfa katsay?s? 0.724 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, sosyal bilimler ara?t?rmalar? için kabul edilebilir bir düzeyde olup, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Faktör analizi, ölçe?in yap? geçerli?inin temelini olu?turmu?tur. Ba?lang?çta, madde-faktör ili?kilerini ke?fetmek ve potansiyel alt boyutlar? belirlemek amac?yla aç?klay?c? faktör analizi (AFA) gerçekle?tirilmi?tir. AFA, ölçe?in maddelerinin hangi faktörler alt?nda topland???n? ortaya koymu?tur.

Ard?ndan, ölçe?in Türk versiyonunun orijinal yap?y? koruyup korumad???n? kontrol etmek için do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, maddelerin ve alt boyutlar?n ölçe?in özgün yap?s?n? ba?ar?l? bir ?ekilde aç?klad???n? ve modelin veri ile uyumlu oldu?unu göstermi?tir, bu da ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü desteklemektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 20 maddeden olu?an, dörtlü Likert tipi derecelendirme ölçe?i.

Derecelendirme: 1= Asla (Neredeyse Hiç) - 4 = Çok S?k (Her Zaman)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal (?ngilizce).

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Özellikle aile birimleri).

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Aile Üyeleri).

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in psikometrik çal??malar? Türkiye'deki örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) tarama arac?.

Anahtar Kelimeler

Cronbach alfa, Intraclass correlastion coefficient (ICC), Test-Tekrar Test, Beslenme Al??kanl?klar?, Sa?l?kl? Ya?am, Tarama Arac?.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Sorumlu Yazar: Hatice ?ki???k

?leti?im E-posta Adresi: hatice.ikiisik@medeniyet.edu.tr

Test Y?l? (Türkçe Uyarlama): 2021

?zinler ve Ücret: Kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Ek?c?, E., Ik??s?k, H., Ankaral?, H., Manav, G., Colak, M. & Kozan, E. H. (2021). The validity and reliability of the Turkish version of the Family Nutrition and Physical Activity screening tool. **Marmara Medical Journal, 34**(3), 319-326.

Makalenin DOI ba?lant?s?: https://doi.org/10.5472/marumj.1009125

Makalenin Dergi Park ba?lant?s?: dergipark.org.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: aile-beslenme-ve-fizik-aktivite-tarama-olcegi-abfa-tr-toad.pdf

Aile Beslenme ve Fiziksel Aktivite Tarama Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktad?r.

Ölçe?in 20 maddesi, kaynak içerikte yer almad???ndan burada listelenememi?tir. Ölçek maddelerine eri?im için ilgili makaleye veya sorumlu yazara ba?vurulmas? önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM